

PÅ DIN SIDA

Valprogram 2026

Vänsterpartiet
Gotland

Innehåll

Vår vision	2
Vår politik	2
Vilka utmaningar står vi inför?	3
Vad vill Vänsterpartiet göra?	4
Arbetsmarknad och utbildning för vuxna	4
Barnfattigdom	4
Beredskap	5
Bostad	5
Funktionsrätt	6
Färjepriser	6
Klimat	7
Konst och kultur	7
Medarbetare	8
Mångfald och trygghet för alla	8
Skolan	9
Sjukvård	9
Vatten	10
Våldsprevention	11

Vänsterpartiet Gotland valprogram

2026

Vår vision

Barnen är det viktigaste vi har. Därför är vår vision ett samhälle där alla barn har det bra. När vi ser att våra barn mår bra, då gör vi rätt. Om inte behöver vi göra annorlunda. Det är bättre att bygga starka barn än att i framtiden laga trasiga vuxna.

I det samhälle vi strävar mot känner barn hopp om framtiden. De känner sig delaktiga, sedda och trygga i att de själva och deras nära har det bra och får den hjälp och det stöd de behöver, när de behöver det. De känner att vuxenvärlden tar ansvar för deras framtid genom att prioritera välfärd och klimatomställning. De ser att vuxna värnar om allas lika rätt och värde. I det samhälle vi strävar mot känner barnen tillförsikt och upplever att deras framtid är viktig. De känner tillhörighet och hopp. De ser ljus på framtiden.

Vår politik

Vänsterpartiet går till val på en politik där människors behov av social och ekonomisk trygghet står i centrum. Vi prioriterar en stark välfärd för alla. En skattefinansierad, icke vinstdriven välfärd där likvärdighet och rättvisa råder och insatser och åtgärder styrs av behov. En sjukvård där den som är sjukast får hjälp först. En skola med tillräckliga resurser för att varje elev ska få lära utifrån sina förutsättningar. Vi vill ha en väl utbyggd kollektivtrafik som tar oss dit vi behöver när vi behöver och till en kostnad vi har råd med. Även i glesbygd. Vi vill ha bra hyresbostäder som människor har råd att bo i.

Vi vill också se konsekventa och långsiktiga satsningar på klimatomställningen. För barnen och för framtiden. Vi har mycket att göra och vi behöver börja nu. Vår politik tar ansvar för att bygga ett hållbart samhälle. Omställningen måste ske på ett rättvist sätt där kostnader och ansvar bärs gemensamt. Det är långt mycket dyrare att hantera effekterna av klimatkrisen än att investera i klimatomställningen här och nu.

Det är politikens ansvar att se till att det finns förutsättningar att leva ett bra liv. Ett liv där pengarna räcker till mat, boende, medicin, el och värme och annat nödvändigt. Åtgärder behövs för att pressa ner priser som skenat och för att höja lönerna som stått still. Det ska finnas tid i livet för familj, vänner, kultur, idrott och engagemang. Därför vill vi se en arbetstidsförkortning.

Politiken behöver ta ansvar för att det finns ett skyddsnät som fångar upp människor. Ingen ska falla genom maskorna i vårt gemensamma skyddsnät.

Vänsterpartiet Gotland vill se:

- En stark välfärd för alla
- Löner som räcker och priser som är rimliga
- Ett Sverige som byggs starkt och långsiktigt hållbart med klimatet och framtiden i fokus

Vilka utmaningar står vi inför?

Barnfattigdomen har ökat kraftigt sedan 2022. Allt fler människor får inte sin ekonomi att gå ihop. Det gäller i landet och så även på Gotland. Samtidigt har förmögenhetskoncentrationen i Sverige ökat och vi rankas idag som ett av världens 15 ekonomiskt mest ojämlika länder. Över 700 000 människor lever idag i materiell och social fattigdom.

Jämfört med övriga landet har vi på Gotland låga löner och höga omkostnader. Färjepriser, boendekostnader, matpriser och annat, pressar hushållens ekonomi. Drygt 1200 barn på Gotland beräknas leva i barnfattigdom. Det är vart elfte barn.

När resurser, genom bland annat skattesänkningar, flyttas från det gemensamma och koncentreras till några få i stället för att fördelas rättvist och hållbart så får det en mängd negativa effekter. Välfärden utarmas. Sjukvården är ett bra exempel där fördelningen behöver ses över. Idag går fler sjukdomar att bota men resurserna räcker inte till. Effekterna blir ojämlik vård beroende på var i landet du bor. Ofta blir också arbetsvillkoren orimliga för de som arbetar i vården.

På Gotland måste vi ha den mesta vården själva, trots att vi bara är 61 000 invånare. Vårt geografiska läge gör att vi inte kan samarbeta med angränsande regioner på samma sätt som man gör på fastlandet. Det gör att det kostar ungefär 300 miljoner extra varje år att bedriva vård här. Och ändå finns det vård vi gotlänningar inte har tillgång till på samma sätt som andra i landet. Hittills har ingen regering tagit ansvar för de merkostnader som Gotland har för att bedriva vård på en ö.

Då Gotland är både region och kommun i ett har vi en budget i stället för två separata. Det betyder att pengar som hos andra är vikta för till exempel kommunal verksamhet som skola, på Gotland kan flyttas till regional verksamhet som sjukvård. Då vården hos oss är så mycket dyrare på grund av öläget riskerar alltid verksamheter som skola att förlora ekonomiska resurser till vården.

Vi har fantastiska pedagoger på Gotland. De jobbar varje dag för att ge eleverna den bästa möjliga utbildningen. Ändå får inte alla elever det stöd de behöver för att klara skolan. Alldeles för många stannar hemma så mycket från skolan att det räknas som problematisk skolfrånvaro. Tryggheten i skolan, särskilt för vissa grupper, brister.

Genom den politik som förs idag har ett polariserat samhälle skapats. Människor delas upp i "vi och dem" och vi som bor i Sverige värderas olika. Hela grupper pekas ut som problem och misstänkliggörs. Syndabockar skapas och populistiska förslag till lösningar, läggs fram. Rädsla och fördomar frodas och känslan av gemenskap och tillhörighet tar skada. Det påverkar hela samhällsbygget negativt. Tilliten till medmänniskor och till samhället undergrävs och vår möjlighet att jobba tillsammans framåt tar skada.

Vad vill Vänsterpartiet Gotland göra?

Här nedan ger vi övergripande exempel på vad Vänsterpartiet Gotland vill göra för att förbättra inom olika områden. Dessa områden redovisas i bokstavsordning och inte utifrån prioritet. Det här är exempel och ska inte ses som en heltäckande lista över vad vi tycker är viktigt eller vad vi vill göra.

Arbetsmarknad och utbildning för vuxna

På Gotland är arbetslösheten förhållandevis låg. Här finns dock andra utmaningar. Till exempel har många gotlänningar osäkra säsonganställningar och många arbetsgivare har svårt att hitta personal med rätt kompetens. Därför är det viktigt att vi på Gotland kan erbjuda goda förutsättningar för utbildning, vidareutbildning och omskolning. Så att det går att skaffa den kompetens som efterfrågas.

På Gotland behöver vi ha en bredd av yrkesutbildningar som anpassas efter arbetsmarknadens behov. Vi behöver också bedriva och utveckla utbildningar inom kulturella och kreativa områden. Både Vuxenutbildningen Gotland och Gotlands folkhögskola möter här viktiga behov och deras verksamheter behöver fortsätta att utvecklas. Här behöver även finnas SFI (Svenska för invandrare) med god kvalitet.

Att investera i olika möjligheter till utbildning och fortbildning är att investera i samhället. Det är att bygga Gotland starkt. Det är också ett sätt att göra Gotland attraktivt så att människor vill komma hit

Därför vill Vänsterpartiet Gotland se:

- En stärkt folkhögskoleverksamhet som utvecklar nya utbildningar
- Stärkt SFI särskilt för de som idag har svårast förutsättningar
- Yrkesutbildningar både inom Vuxenutbildningen Gotland, folkhögskola och yrkeshögskola

Barnfattigdom

Barnfattigdomen har sedan 2022 ökat såväl i landet som på Gotland. Detta sker parallellt med att de ekonomiska klyftorna i landet ökar. Vi har ett samhälle där några har mer än de behöver medan andra inte har det nödvändigaste. Vart elfte barn på Gotland växer upp i ekonomisk utsatthet och antalet personer som behöver försörjningsstöd ökar. Inte nödvändigtvis för att de saknar arbete utan för att pengarna inte räcker till. Kostnaderna för mat, boende, mediciner och annat har ökat kraftigt och lönerna har inte hängt med.

När barn växer upp i fattigdom får det stora konsekvenser både på individnivå och på samhällsnivå. Det finns tydliga kopplingar mellan barnfattigdom, hur man lyckas i skolan och senare i livet kommer ut på arbetsmarknaden. Barn som växer upp i fattigdom har sämre förutsättningar. De riskerar i högre utsträckning än andra att senare i livet att vara ekonomiskt utsatta och i behov av försörjningsstöd. Därför är det en samhällsekonomiskt god investering att hjälpa de familjer och barn som har de sämsta ekonomiska förutsättningarna.

För att komma till rätta med ekonomisk utsatthet behövs en mängd åtgärder. Till exempel behöver priser hållas nere och löneutvecklingen behöver gå i takt med kostnadsökningar. Fler människor behöver ha ett arbete att gå till. Det är långsiktiga lösningar. Men för ett barn är nu NU och därför behövs också insatser som har omedelbar effekt. För barnens skull här och nu och för att det är samhällsekonomiskt bättre på sikt.

Därför vill Vänsterpartiet se:

- Avgiftsfri simskola för barn
- Sommarkollo
- Avgiftsfri kulturskola
- Att bussiga kortet i Visby återinförs
- Billigare busskort

Beredskap

Vi lever i en orolig tid. Hoten från omvärlden gör sig ständigt påminda. Med vårt geografiska läge är det troligen mer påtagligt här än på andra platser i landet. Vänsterpartiet nationellt verkar för att en del av försvarsbudgeten ska vikas för det civila försvaret, däribland viktig infrastruktur. Något av det viktigaste när det gäller beredskap för en region med Gotlands geografiska läge är att vi klarar av att stå på egna ben i en krissituation. Vi behöver bland annat ha en fungerande sjukvård, pålitlig elförsörjning, en säker vattenförsörjning och en reservhamn. Utan dessa är vi mycket sårbara.

Därför vill Vänsterpartiet Gotland se:

- Ett östillägg som täcker sjukvårdens merkostnader och merkostnader för beredskap.
- Ett statligt stöd för investeringar i vatten och avlopp
- Utbyggnad av förnyelsebar energiproduktion på och nära Gotland

Bostad

Att ha en trygg bostad som man har råd med är en mänsklig rättighet. Region Gotland har ett långtgående ansvar när det gäller att se till att gotlänningarnas behov av bostad är tillgodosedda. Vi vill se att Gotlandshem har hyresgästernas behov i centrum och att man bygger bra, prisvärda hyresbostäder. Därför behöver Region Gotland utveckla och tydligare än idag styra Gotlandshem

Vänsterpartiet Gotland har ställt sig mycket kritiska till den utförsäljning av Gotlandshems hyresbostäder som det fattats beslut om. Genom att sälja ut allmännyttiga hyresbostäder blir det svårare för människor att få tag i en bra bostad, när det i stället skulle behöva bli lättare. Det måste finnas bostäder även för den som exempelvis är ung eller ny på Gotland.

Därför vill Vänsterpartiet Gotland att:

- Inga fler utförsäljningar av Gotlandshems hyresbostäder sker.
- Vräkningar av barn inte får förekomma
- Hyresgästernas möjligheter att påverka renoveringar och annat stärks

Funktionsrätt

Vänsterpartiet strävar efter ett inkluderande samhälle. Vi vill att alla ska ges så likvärdiga förutsättningar att leva ett bra liv som möjligt. Det är regionens ansvar att människor, vid behov, erbjuds de kompensatoriska hjälpmedel som behövs för att kunna leva ett rikt liv som individen själv styr över. Var och en ska kunna delta i så hög utsträckning som möjligt, inte begränsas av tillgång till hjälpmedel så som färdtjänst eller annat.

Därför vill Vänsterpartiet se:

- En färdtjänst som möjliggör för den som använder den att förflytta sig när hen vill och behöver i likhet med den som kan åka kollektivt eller köra egen bil.
- En upprustning av bassängen på Korpen och att den tillgängliggörs och kan användas av patientföreningarna för rehabilitering
- Ett systematiskt arbete med tillgängliga miljöer i Visby och tätorterna
- En rimlig finansiering för LSS-verksamheten.
- En utökning av den idag underdimensionerade habiliteringen för barn och unga.

Färjepriser

För Vänsterpartiet är det en självklarhet att det ska råda så kallade vägpriser på färjan och att dessa ska gälla för alla. Det vill säga, att det ska kosta ungefär lika mycket per kilometer att åka med gotlandsfärjan som det kostar att förflytta sig motsvarande sträcka på fast mark oavsett om den som reser är folkbokförd på Gotland eller ej. Sänkta färjepriser är en fråga Vänsterpartiet drivit i decennier.

Region Gotland har kartlagt priserna och samtliga politiska partier är överens om att prisbilden, som den ser ut idag, är ett hot mot Gotlands utveckling. Vi är just nu i en pågående avtalsperiod och ett nytt avtal är därefter redan ingånget och sträcker sig fram till 2035.

Under avtalsperioden behöver vi hitta sätt att kompensera gotlänningarna för de höga priserna. Samtidigt behöver staten förbereda för införande av vägpriser när avtalsperioderna är över. Regionen behöver således jobba parallellt för en kortsiktig lösning som sänker priserna under avtalsperioderna och driva på för en långsiktig lösning som kan ta vid efter 2035. Vi kommer dessutom att göra vad vi kan för lägre priser även för resenärer som inte är gotlänningar.

Därför vill Vänsterpartiet Gotland se att:

- Priserna för gotlänningar sänks skyndsamt
- Konkreta steg mot införande av vägpris för alla efter 2035, eller så snart som möjligt tas.
- Ett slut på upphandlingar som ändrar förutsättningarna för hela Gotlands utveckling vart tionde år – en förstatligad färjetrafik
- Man ska kunna boka om eller få pengarna tillbaka om resan inte blir av, utan att betala extra för det

Klimat

Sverige har tidigare varit ledande när det gäller klimatarbetet. Vi har i nuläget tappat den positionen. Det är viktigt att länder som Sverige går i bräschen för klimatarbete och visar på både bredd och innovation när det gäller att jobba för våra barns framtid. Klimatarbetet styrs i första hand via den nationella politiken och på EU-nivå men det finns en mängd saker vi kan göra här på Gotland också.

Mycket händer i Region Gotland men det är hittills svårt för både politiker och medborgare att följa utvecklingen och se helheten. Vänsterpartiet har fått flera avgörande motioner bifallna genom åren. Exempelvis har Region Gotland erkänt att klimatnödläge råder och bifallit en motion om ökad takt i klimatarbetet. Trots det finns mycket kvar att göra för att få tillräcklig hastighet och kontinuitet i klimatarbetet.

Vi i Vänsterpartiet Gotland vill till exempel :

- Införa offentlig klimatredovisning och ett medborgarråd för klimatet
- Stärka kollektivtrafiken
- Satsa på bättre cykelvägar både i tätorter och mellan dem
- Satsa på förnybar energi vind och sol
- Att Region Gotland arbetar för en utsläppsfri färjetrafiken
- Att stenindustrins utsläpp åtgärdas

Konst och kultur

Konsten och Kulturen ska värna om varje människas unika värde och vara tillgänglig för alla medborgare oavsett storleken på plånbok. Den har en unik förmåga att erbjuda människan möjlighet att hitta sin identitet och känna samhörighet och är omistliga beståndsdelar i ett demokratiskt samhälle. Kulturens egna värden låter sig svårtligen mätas i ekonomiska termer och utgör i sig en motkraft till de kommersiella delarna av vårt samhälle.

Vi är privilegierade när det gäller tillgången till konst och kultur här på Gotland. Möjligheterna att både utöva och ta del av konst och kultur av olika slag ger oss förutsättningar för ett rikt och meningsfullt liv. Det bidrar också till att göra vår ö attraktiv för såväl boende som besökare. Gotland ska vara en plats där konstnärer inom alla konstformer kan utveckla sitt skapande. Det är viktigt att kultur är ett naturligt inslag för våra barn och unga.

Därför vill Vänsterpartiet Gotland:

- Förstärka och förtydliga kulturgarantin för barn och unga
- Utöka stödgivningen till arrangörer, kulturföreningar och fria professionella kreatörer
- Införa gratis kulturskola och tillgång till kulturskola på hela Gotland
- Förstärka biblioteken både som mötesplats och som källa till kunskap och kultur.

Medarbete

Medarbetarna är Region Gotlands i särklass viktigaste resurs. Det gäller såväl inom vården som i skola och barnomsorg och andra verksamheter. Region Gotlands alla uppdrag kräver kompetenta och engagerade medarbetare. Vi behöver vara rädda om och värna de anställda. Det är viktigt både för att bibehålla den personal vi har och för att kunna nyrekrytera och kompetensförsörja framåt.

Region Gotland har gjort satsningar på jämställda löner under lång tid och det har haft effekt. Nu behöver det arbetet utvecklas så att lönerna också blir jämställda mellan olika yrken med liknande krav. Där är fortfarande löneskillnaderna stora och vi vill, till att börja med, se att de lägsta lönerna lyfts. Alla ska ha en lön som det går att leva på, inte bara överleva.

Som medarbetare i Region Gotland behöver man känna att man är med och formar den verksamhet man arbetar i. Det ger motivation i arbetet och höjer kvalitén på verksamheten. Det är också viktigt att det ska fungera att kombinera arbete med familj och fritid. Välfärdens verksamheter ska vara attraktiva att arbeta inom.

Därför vill Vänsterpartiet Gotland:

- Öka grundbemanning särskilt i verksamheter med höga sjuktal
- Göra lönesatsningar på yrkesgrupper med de lägsta lönerna
- Att en plan för jämställda löner mellan likvärdiga yrkesroller kommer till
- Att medarbetare och chefer är de som lägger scheman och planerar verksamheten.
- Att arbetstidsförkortning i minst en verksamhet kommer på plats

Mångfald och trygghet för alla

Gotland ska vara ett samhälle där olikheter ses som en styrka och något som berikar. Dessvärre har klimatet på senare tid hårdnat. Unga med transerfarenhet upplever en ökad otrygghet i exempelvis skolan. Personer med bakgrund i andra länder än Sverige vittnar om ökande rasism.

Det krävs ett systematiskt arbete från förskolan och hela vägen upp genom skolgången kring värderingar och hur vi behandlar varandra. Här har funnits ett långsiktigt arbete med trygga platser för unga HBTQIA-personer. Det behöver byggas ut igen. Vi behöver trygga platser där unga kan möta andra unga med liknande erfarenheter.

Det gotländska samhället har alltid varit beroende av att människor vill flytta hit och bygga sina liv här. Vi har en god tradition av att leva tillsammans med olika ursprung. Att bli gotlänning ska vara lätt. Vi behöver varandra och vi behöver bli fler. Nu mera än någonsin då den demografiska utvecklingen gör att allt färre i framtiden ska ta hand om och försörja allt fler.

Nyttillkomna gotlänningarna en viktig del i samhället. Som personal inom sjukvården, i skolan, inom restaurangbranschen och så vidare. Som engagerade i föreningslivet och som goda grannar och vänner bidrar nyttillkomna på alla sätt i vårt samhälle. Men det handlar inte bara om att måsta bidra för att få finnas. Att fly från krig och förföljelse är en mänsklig rättighet likväl som det är en mänsklig skyldighet att hjälpa den som har behov av skydd. I det allt hårdare samhällsklimatet tappar vi bort medmänskligheten och det är en farlig väg att gå. Det handlar både om att värna om den som är utsatt men också om att värna om empati och det som gör oss till människor.

Därför vill Vänsterpartiet Gotland:

- Stärka arbetet med demokrati och mänskliga rättigheter i skolan
- Vara en tydlig motvikt till politik som pekar ut syndabockar och gör Sverige till ett oattraktivt land att bygga sitt liv i när vi i själva verket behöver bli fler
- Bygga ut trygga mötesplatser för unga med HTBQIA-erfarenhet
- Fortsätta att utveckla insatser för nyanlända ska komma in i utbildning och arbete
- Att Region Gotland ska vara en stark röst för en human flyktingpolitik

Skolan

Den gotländska skolan står inför stora utmaningar. Den demografiska utvecklingen gör att vi framöver kommer att ha färre barn. Därför kommer skolorganisationen behöva förändras. Samtidigt som vi gör dessa förändringar behöver vi se att kvalitén i skolan höjs. Detta för att fler elever ska nå kunskapsmålen i de olika årskurserna och fler ska nå gymnasieexamen. Vi har ett ökande antal elever med problematisk skolfrånvaro. Vi ser att allt fler elever upplever stress och psykisk ohälsa.

I den gotländska skolan finns duktiga och hårt arbetande pedagoger och trots det når vi inte de resultat vi behöver uppnå. Vi har också utmaningar när det gäller kompetensförsörjning framåt. Med kommande pensionsavgångar och färre nyexaminerade lärare att tillgå blir det en utmaning att täcka behoven framåt.

För att vi ska uppnå den kvalitet i skolan som vi behöver, måste vi ha pedagoger och annan personal med rätt kompetens. Vi måste också ha tillräckligt mycket personal i skolan.

Vänsterpartiet vill därför se:

- Fler specialpedagoger och speciallärare i skolan
- Fortbildning för pedagoger kring elever med särskilda behov
- Förstärkt och systematiskt arbete kring problematisk skolfrånvaro
- Fler vuxna, med olika kompetenser, som jobbar för trygghet i skolan
- Mindre barngrupper i förskolan

Sjukvård

Att bedriva sjukvård på Gotland skiljer sig från hur det är att bedriva sjukvård på fastlandet. Vi har inte samma möjligheter att samarbeta och dela på uppdrag som andra regioner. Vi i Vänsterpartiet vill att staten tar ansvar genom ett årligen generellt återkommande statsbidrag som täcker våra extra kostnader.

Sjukvården på Gotland får bra betyg i patientundersökningar, det är bra, men det finns alltid områden att utveckla. Det pågår ett arbete för att utveckla den förebyggande vården framför allt för att vi ska må bättre hela livet. Vänsterpartiet vill att alla gotlänningar ska erbjudas hälsosamtal vilket många andra regioner i Sverige gör.

Primärvården med vårdcentralerna i centrum ska vara navet i patienternas ”resa” genom vården. Här stöttar Vänsterpartiet arbetet som pågår för att öka andelen fast anställda.

I livshotande tillstånd ska alla ha rätt till snabba insatser, och när vi inte har möjlighet att behandla här på Gotland så ska det finnas transporter som kan flyga i alla väder.

Vårt vackra lasarett håller inte måttet för dagens krav, mycket av utrustningen är gammal. Vi står inför ett avgörande val, att bygga nytt lasarett eller renovera och bygga ut det nuvarande. En kostnad som vi gotlänningar inte kan bära själva. Staten måste ta ansvaret för driften.

Vänsterpartiet Gotland vill:

- Att alla patienter ska ha en fast vårdkontakt
- Att alla gotlänningar över 40 år ska erbjudas hälsosamtal
- Stärka vårdcentralernas arbete med psykisk ohälsa. Det ska finnas resurser att erbjuda inte bara medicin utan även samtalsterapi inom primärvården såväl som i psykiatri
- Stärka stödet för barn med neuropsykiatriska diagnoser (NPF)
- Förbättra vården kring kvinnosjukdomar så att gotländska kvinnor har tillgång till moderna behandlingar
- Personer med samsjuklighet, det vill säga ohälsa och missbruk, ska erbjudas insatser utifrån samsjuklighetsutredningens intentioner
- Säkra tandvården för gotlänningarna. Tänderna är en del av kroppen och dålig tandhälsa påverkar hela människan
- Ge personalen större möjligheter att vara med och påverka utformningen av verksamheter och sin arbetsmiljö
- Att staten ger ett generellt årligen återkommande ö-tillägg som täcker våra extra kostnader för sjukvården
- Att systemet med privata nätläkare avskaffas

Vatten

Tillgång till vatten är en grundläggande förutsättning för att vi ska kunna leva på Gotland. Klimatförändringarna har länge varit tydliga genom sin påverkan på Gotlands känsliga grundvatten. Vissa år är vattenbristen mer akut än andra, framför allt i Visby, och utvecklingen ser ut att eskalera och problemen förvärras. Vi har över tid fått känna av hur viktigt det är med rent vatten och hur sårbara vi är när tillgången hotas.

Att lösa vattenfrågan kräver en mängd åtgärder och det är viktigt att satsa långsiktigt både på investeringar i VA-systemen utifrån behov och analyser och att förstärka arbetet med naturens förmåga att hålla vatten. Vattensparande åtgärder kommer fortsätta att vara nödvändiga och något många av oss numera är vana vid. En robust och hållbar vattenförsörjning är också viktigt ur beredskapssynpunkt.

Nu behöver också större insatser göras. Det finns goda exempel och innovationer för att minska vattenförbrukningen i större skala både i verksamheter och hushåll. Det kräver att Region Gotland kliver fram och både ställer krav och ger stöd och råd för en sådan omställning.

Vi behöver också arbeta än mer strategiskt med samarbeten kring vatten och olika sätt att värna naturens vattenhållande förmåga. Återställande av våtmarker, medvetet arbete med vatten i odlingslandskapen och anläggning av dammar är några områden som bör utvecklas.

Forskning och innovation kring vatten är väsentligt för utvecklingen här på Gotland. Gotland ligger mitt i den mycket sårbara Östersjön. Det är av största vikt att arbeta för ett friskt hav och att stoppa överfisket i Östersjön till förmån för småskaligt kustfiske.

Därför vill Vänsterpartiet se:

- Tillgång till fler råvattenkällor för att försörja Visby. Att bygga ett ytterligare avsaltningsverk är en väg att gå
- Förstärkta samarbeten kring våtmarker och vattendrag
- Att medborgare och verksamheter stöttas och uppmuntras när det gäller initiativ till vattensparande.
- Förstärkning av Region Gotlands VA-rådgivning
- Skärpta krav på företag och verksamheter när det gäller att värna om och hushålla med vatten
- Att Region Gotlands vattensäkrar sina egna fastigheter och verksamheter där det är möjligt
- Att statliga stöd för investeringar i VA kommer på plats

Våldsprevention

Våld förekommer i många delar av samhället och måste bekämpas på olika sätt. Våld i den kriminella miljön har på senare år blivit allt grövre och dessutom är det nu allt vanligare att väldigt unga personer både utsätts för och utövar grovt våld. Det måste få ett slut och insatser behövs både för att bryta de kriminella gängens makt men också för att skydda barn från att hamna i gängens grepp.

Här på Gotland finns ett väl utbyggt samarbete mellan Region Gotlands olika verksamheter och polisen som ska kunna se risker tidigt och göra insatser snabbt. Helst innan något hänt. Det är bra men arbetet behöver också förstärkas med fler förebyggande och tidiga insatser. Med bättre förutsättningar för socialtjänsten, förskolan, skolan och sjukvården skulle barns utsatthet kunna minska. Den tidigare nämnda barnfattigdomen måste också motarbetas. Detta, sammantaget, skulle kunna motverka riskerna att barn och unga dras in i kriminalitet.

Mäns våld mot kvinnor är en typ av våld som pågår år efter år utan att få den uppmärksamhet det förtjänar. 2019 var samhällskostnaderna för könsrelaterat våld mot kvinnor i Sverige 6,6 miljarder euro (European institute for gender equality 2021). Vänsterpartiet har länge drivit att stödet till kvinnojourernas arbete på Gotland måste förstärkas men hittills har mycket lite hänt.

Därför vill Vänsterpartiet Gotland:

- Förstärka stödet till kvinnojoursverksamhet på Gotland exempelvis genom en IOP. (Ideellt offentligt partnerskap)
- Stärka stödet till barn och familjer i utsatthet
- Att systematiskt arbete för våldsprevention bedrivs i skolan